

Augusti 2010

Två år med ROT och RUT

företagarna[®]

Innehåll

Sammanfattning	3
Fler jobb och företag med ROT och RUT	4
Minst 18 000 nya jobb	4
Nya jobb per län.....	6
Minskat svartarbete.....	9
Plus för statsbudgeten	9
Slutsatser	10

Sammanfattning

Det är nu två år sedan RUT-avdraget infördes, och mer än ett och ett halvt år sedan ROT-avdraget. Effekterna har varit starkt positiva:

- Reformerna har skapat många nya (vita) jobb och många nya företag. Forsiktigt räknat bedömer vi effekten till minst 18 000 nya heltidsjobb, men effekten kan vara betydligt större.
- Över 880 000 personer, och 55 000 företag, har utnyttjat avdragen.
- Avdragen är statsfinansiellt lönsamma, dvs. de ger tillbaka mer till statskassan, i form av ökade skatteintäkter, än vad de kostar.
- Människor har med RUT- och ROT-avdragens hjälp kunnat gå från utanförskap i arbetslöshet eller svartjobb till sysselsättning som även gynnar statskassan. Nya företag har kunnat startas och växa. Åtgärden är effektiv och ekonomiskt lönsam för både företagen och statskassan. Att RUT- och ROT-avdragen finns kvar är därför en viktig del av näringspolitiken både för att bekämpa svartjobb, underlätta för dem som står utanför arbetsmarknaden att komma in på den och för att skapa nya växande marknader.

Fler jobb och företag med ROT och RUT

Det har nu gått drygt två år sedan RUT-avdraget, dvs. skatterabatten för hushållsnära tjänster, infördes. I december 2008, introducerades även ROT-avdraget, som ett led i bekämpandet av den mycket djupa och snabba konjunkturförsämringen. Sedan juli 2009 gäller den s.k. fakturamodellen, som innebär att kunden bara faktureras hälften av arbetskostnaden och företagen får begära halva betalningen från Skatteverket. Företagarna presenterar här en uppdatering av utfallet.

Skatterabatten har överträffat alla förväntningar. Under det senaste året sedan fakturamodellen infördes (1 juli 2009 – 30 juni 2010), har Skatteverket betalat ut ca 10,3 mdr kronor i ROT- och RUT-avdrag.¹ Av denna summa avser ca 90 % ROT-tjänster.

Närmare 890 000 personer har fått skatterabatten och 27 % (239 000) av dem har fått RUT-avdrag, medan 73 %, 648 000, har fått ROT-avdrag, och därmed är ägare eller delägare i fastighet eller bostadsrätt. Ser vi till företagen som utför tjänsterna är det drygt 11 000 som arbetat med RUT-arbeten och ca 55 000 som utför ROT-tjänster. Det genomsnittliga ROT-avdraget uppgår till ca 14 500kr, medan motsvarande siffra för RUT är ca 3 800 kr.

Effekterna av de införda skatteavdragen har varit mycket positiva. De har bidragit till nya jobb, nya företag, bättre konkurrens och mindre svartarbete.

Minst 18 000 nya jobb

Vid en första utvärdering av RUT- och ROT-avdragen som Företagarna genomförde i januari 2010 ("RUT och ROT ger jobb") konstaterade vi att avdragen försiktigt räknat gett minst 12 000 nya vita jobb.

De nya siffrorna visar än mer positiva effekter. Utbetalningarna för ROT uppgår under det senaste året till 9,4 mdr. Detta innebär att den totala arbetskostnaden inklusive moms har uppgått till åtminstone ca 19 mdr kr (sannolikt mer eftersom en hel del projekt överskrider maxgräsen). Vid en antagen timkostnad på 400 kr inklusive moms motsvarar detta knappt 48 miljoner arbetstimmar eller ca 28 000 årsarbeten. Om vi antar att hälften annars hade varit svartjobb, inte utförts alls eller utförs av hushållen själva, motsvarar det 14 000 nya vita

¹ Den totala summan av RUT och ROT avdrag för arbeten som utförts under det senaste året blir dock högre eftersom samtliga deklarationer för 2009 ännu inte är färdiggranskade, och därmed inte heller avdragen för dem som valde att inte använda fakturamodellen under andra halvåret 2009 (då den möjligheten fanns).

heltidsjobb. Med ett antagande om att 30 % hade varit svartjobb, eller inte utförts alls, blir antalet nya jobb ca 9 000².

Drygt 55 000 hantverksföretag av olika slag har anlåtats för ROT-arbeten. Totalt finns det omkring 65 000 sådana företag. Det betyder att omkring 85 % av företagen i branschen i större eller mindre grad är beroende av ROT-jobben. Detta visar väldigt tydligt hur stor betydelse ROT-avdraget har för företagen.

För RUT har utbetalningarna uppgått till drygt 900 mkr. Detta innebär i sin tur en omsättning på marknaden (inklusive moms) på knappt 2 mdr kr. Med en genomsnittlig timkostnad (inklusive moms) på 300 kr, motsvarar detta ca 6,7 miljoner arbetade timmar, eller omkring 4 000 heltidsjobb. I stort sett hela denna del kan antas ha varit svartjobb, eller icke existerande, tidigare. Genom RUT har en helt ny sektor i ekonomin fått möjlighet att expandera. Som en rapport från Almega visar har antalet anställda i hemservice-sektorn ökat mycket snabbt och uppgår i dagsläget till ca 11 000 anställda i dagsläget. Antalet hemserviceföretag har samtidigt, enligt samma rapport, mer än fördubblats från ca 5 000 till ca 11 000³.

Antalet hemservice-företag som utnyttjats för RUT-tjänster är enligt Skatteverkets statistik ca 11 400 st. Det totala antalet företag i sektorn är ungefär lika stort. Sektorn är således i mycket stor omfattning beroende av skatterabatten. Almegas rapport pekar också på att omkring hälften av sysselsättningen skulle försvinna om RUT-avdraget försvann.

Sammanlagt kan alltså ROT- och RUT-avdragen antas ha lett till minst ca 18 000 nya heltidsjobb.

Allt talar dock för att detta är en försiktig beräkning och att de positiva effekterna är än större. Det finns flera faktorer som bidrar till detta:

- Framför allt vad gäller ROT, men till viss del även RUT, kan de totala projekten vara betydligt större än den avdragsberättigade delen. Företagen måste givetvis anpassa personalstyrkan efter hela projekten/omsättningen, dvs. sysselsättningen totalt sett blir högre som en effekt av avdraget.
- Avdragen kan på marginalen innebära att företaget vågar nyanställa och därmed expandera även på andra ej avdragsberättigade marknader. Genom att kunna konkurrera på hushållsmarknaden vågar fler starta städföretag och även satsa på företagsmarknaden.
- Den ovan beräknade effekten gäller heltidsjobb. Framför allt i RUT-sektorn torde dock

² En analys från Industrifakta AB av tidigare ROT-avdrag bedömde andelen som tidigare varit svart till ca 30 %. Hur stor andel som tidigare utförts av hushållen själva analyserades inte. ”Effekter av ROT-avdrag 1993-1994, 1996-1999 och 2004 – en historisk översikt”, september 2005. Byggbranschen i Samverkan.

³ Almega-rapport juli 2010.

en betydande del av arbetena vara av deltidskaraktär. Detta innebär att många fler personer kommer ut på arbetsmarknaden.

Nya jobb per län

Det är av naturliga skäl storstads länen med störst befolkning som utnyttjat avdragen mest. I Stockholms län uppgick utbetalningarna under perioden juli 2009 – juni 2010 till drygt 2,7 mdr, medan de i det minsta länet, Gotland, var 57 mkr (Tabell 1). Statistiken visar också att RUT-användningen är relativt sett större i storstadsregionerna, och runt Mälardalen. Allra högst är andelen RUT i Stockholm med ca 13 %, medan den endast är knappt 5 % i Jämtland.

Tabell 1.

Län	RUT-utbetalningar	ROT-utbetalningar	Andel ROT
Blekinge	9,4	143,1	93,84%
Dalarna	18,3	285,3	93,97%
Gotland	4	53	92,98%
Gävleborg	19,5	267,9	93,22%
Halland	29,9	363,1	92,39%
Jämtland	6	119,5	95,22%
Jönköping	22,4	370,8	94,30%
Kalmar	14,8	243,9	94,28%
Kronoberg	9,5	220	95,86%
Norrbottn	9,8	178,7	94,80%
Skåne	123	1170	90,49%
Stockholm	338,3	2401,4	87,65%
Södermanland	24,4	221	90,06%
Uppsala	31	303	90,72%
Värmland	18,1	256,5	93,41%
Västerbotten	11,4	209,3	94,83%
Västernorrland	11,5	206,6	94,73%
Västmanland	21	211,8	90,98%
Västra Götaland	127,5	1598,8	92,61%
Örebro	18,8	233,5	92,55%
Östergötland	33,7	368,5	91,62%

Källa: Skatteverket

De olika stora utbetalningarna slår givetvis direkt igenom i antalet nya jobb i länen. Med samma beräkningsmall som ovan innebär det att avdragen skapat ca 100 jobb på Gotland och drygt 5 100 jobb i Stockholms län (tabell 2).

Tabell 2.

Län	Nya RUT-jobb	Nya ROT-jobb	Totalt
Blekinge	40	225	265
Dalarna	75	445	520
Gotland	20	80	100
Gävleborg	80	420	500
Halland	125	565	690
Jämtland	25	190	215
Jönköping	95	580	675
Kalmar	60	380	440
Kronoberg	40	345	385
Norrbotten	40	280	320
Skåne	510	1830	2340
Stockholm	1410	3750	5160
Södermanland	100	345	445
Uppsala	130	475	605
Värmland	75	400	475
Västerbotten	50	325	375
Västernorrland	50	325	375
Västmanland	90	330	420
Västra Götaland	530	2500	3030
Örebro	80	365	445
Östergötland	140	575	715

Källa: Skatteverkets statistik bearbetad av Företagarna

I tabell 3 nedan redovisas antalet företag per län som arbetat med RUT- och ROT-jobb. Återigen finns det minst antalet (föga förvånande) på Gotland med ca 730 stycken, och det största antalet i Stockholms län med knappt 16 000 företag.

Tabell 3.

Län	RUT-företag	ROT-företag
Blekinge	148	829
Dalarna	303	1792
Gotland	91	629
Gävleborg	312	1626
Halland	408	2163
Jämtland	176	1021
Jönköping	351	1904
Kalmar	278	1541
Kronoberg	175	1084
Norrbottn	202	1105
Skåne	1614	6979
Stockholm	3148	12523
Södermanland	358	1538
Uppsala	376	1999
Värmland	285	1457
Västerbotten	193	1146
Västernorrland	235	1331
Västmanland	258	1180
Västra Götaland	1644	9295
Örebro	303	1490
Östergötland	460	2227

Källa: Skatteverket

Minskat svartarbete

Skatterabatten är ett effektivt vapen mot svartjobb. Svarta jobb omvandlas till vita. En enkät från Företagarna och en rad olika byggorganisationer hösten 2009 visar att ROT-avdraget har haft en kraftigt positiv betydelse för att minska svartjobben⁴. Närmare 80 % av företagen anser att så är fallet. Andelen är högst i de största företagen (närmare 90 %) men även i de minsta företagen med mindre än fem anställda är det över 70 % som anser att ROT-avdraget minskar svartjobben i branschen. Allt pekar på att förhållandena är desamma inom RUT-sektorn.

Plus för statsbudgeten

Som nämns ovan har utbetalningarna för ROT-avdraget under det senaste året (juli 2009 – juni 2010) uppgått till ca 9,4 mdr kronor. Det motsvarar en omsättning för företagen (med materialinköp etc.) på omkring 27 mdr kr. Detta innebär i sin tur skatteintäkter i form av arbetsgivaravgifter och moms på ca drygt 10 mdr kr (moms 20 % av den totala omsättningen (5,4) samt arbetsgivaravgifter med drygt 30 % på arbetskostnaden som uppgår till ca 15 mdr kr. Till detta kommer de anställdas och företagarnas inkomstskatter etc. För varje krona i avdrag kommer således mellan 1,5 och 2 kronor tillbaka. Vi kan alltså konstatera att ROT-avdraget ger ett rejält plus för statskassan.

Resultatet är detsamma för RUT-avdraget, även om utväxlingen här är lite lägre. Här uppgår det utbetalda beloppet till ca 900 miljoner kronor. Detta innebär en omsättning på marknaden på 2 mdr, som i sin tur genererar moms och arbetsgivaravgifter på tillsammans ca 900 mkr. (Att utväxlingen blir lägre för RUT-avdraget beror på att mängden material och därmed moms på materialet antas vara noll). Inkluderas inkomstskatterna blir utfallet även här klart gynnsamt för statskassan.

Sammantaget kan vi således notera att HUS-avdragen ger plus i statskassan under alla rimliga antaganden. Skulle vi dessutom räkna med andra positiva effekter, som moms via ökad privat konsumtion, att utgifterna för arbetslöshetsunderstöd och olika arbetsmarknadsprogram minskar, blir utfallet än mer positivt.

⁴ "Ros och Ris om ROT-avdraget". En studie kring inställningen till ROT-avdraget hos 1 857 företag inom byggbranschen. Företagarna m.fl. organisationer, december 2009.

Slutsatser

- ROT- och RUT-avdragen är ett effektivt vapen mot svartjobb.
- De ha skapat många nya (vita) jobb och många nya företag. Försiktigt räknat bedömer vi effekten till minst 18 000 nya heltidsjobb, men effekten kan vara betydligt större.
- Över 880 000 personer, och 55 000 företag har utnyttjat avdragen.
- Avdragen är statsfinansiellt lönsamma, dvs. de ger tillbaka mer till statskassan i form av ökade skatter, än vad de kostar.

Människor har med RUT- och ROT-avdragens hjälp kunnat gå från utanförskap i arbetslöshet eller svartjobb till sysselsättning som även gynnar statskassan. Nya företag har kunnat startas och växa. Åtgärden är effektiv och ekonomiskt lönsam för både företagen och statskassan. Att RUT- och ROT-avdragen finns kvar är därför en viktig del av näringspolitiken både för att bekämpa svartjobb, underlätta för de som står utanför arbetsmarknaden att komma in på den och för att skapa nya växande marknader.